

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Eryci[i] Pvteani Pietatis Thavmata In Bernardi Bavhvsii[i]
è Societate Iesv Protevm Parthenivm**

Puteanus, Erycius

Antverpiæ, 1617

Divae Virgini Matri Aspricollensi, Miracvlorvm Magnitvdine Ac Varietate
Apvd Omnes Gentes Inclytae, Protevm Parthenivm Et Pietatis Thavmata ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70659](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70659)

DIVAE
VIRGINI MATRI
ASPRICOLLENSI,
MIRACVLORVM

MAGNITVDINE AC VARIETATE
APVD OMNES GENTES INCLYTAE,
PROTEVM PARTHENIVM

ET

PIETATIS THAVMATA,
ILLVM BAVHVSIANVM, HAEC SVA,

PRO SALVTE ET FELICITATE
OPTIMORVM PRINCIPVM

A L B E R T I

ET

I S A B E L L A E
CLARÆ EVGENIÆ,
ARCHIDVCVM AVSTRIÆ,

DVCVM BVRGVNDIÆ,

PRINCIPVM BELGI,

ERYCIVS PVTEANVS
PIO ANIMI CVLTV OFFERT.

PRAEMVNITIO
PIETATIS.

o nunc, proh dolor, sæculo scribimus, vt & Pietatis reddenda ratio sit: tamquam religioso Litteræ argumento profanentur.

At ego cultum respicio, quo Maiores nostri, homines innocentissimi, Deum, Matrémque Dei Virginem venerati, meliora temporum fata meruerunt. Deliciæ mihi tam magni mysterij laudes sunt, mel animi MARIÆ encomium. Si casta placent, permittite quæso, vt Virgo colatur: imò si erudita placet Pietas, vt in Litteris locum habeat. PROTEVM nuper, sed Virgineum, Reuerendus, & spiritu

PRÆMUNITIO PIETATIS. S

spiritu plenus Virgineo BERNARDVS
 BAVHVSIVS, in libris Selectorum Epi-
 grammatum dedit. Vir ex eâ Scholâ &
 Societate, quæ veræ Pietatis Doctrinæ-
 que studio IESV nomen loquitur, &
 MARIAE patrocinio inuicta est. Dedit
 PROTEVM, quem nisi mirer, parum
 intelligam, quid in pulchro piũ sit,
 quid in pio pulchrum. Pulchrum est,
 Versum vnum eundemque toties ver-
 borum structurâ commutare, quot in
 cælo stellæ obseruatæ olim, & imagini-
 bus discretæ: Pium est, Versu vno, sed
 stellis omnibus laudes Virginis adorna-
 re. Ego, quia in pulchritudine pietatem,
 in hac pulchritudinem admiratus sum,
 THAVMATA scripsi: PROTEVM ve-
 rò ipsum ab Auctore, & cum hic tergi-
 uerfaretur, ab admodum Reuerendo, &
 numquam satis laudato Patre CARO-

olm

A 3 LO

LO SCRIBANIO, Societatis IESV Pro-
uinciali apud Belgas Præfecto, petij, &
obtinuei. Pietati quid negaret? Sic regit,
sic doctus est, imò clarus. Alij alios eius
laudabunt libros: ego hîc quos occupa-
tus scripsit, si tamen ille vîquam non
occupatus; Philosophum, sed Christia-
num; Amorem, sed Diuinum. Permi-
sit igitur vt & PROTEVM, quia PAR-
THENIYM, legendum non huic tan-
tùm sæculo traderem: sed ab hoc ta-
men sæculo expetitur. Etenim Ami-
ci; Doctique passim, postquam intelle-
xere in meâ manu Prodigium tam ad-
mirandum esse, certatim sibi exemplar
poposcerunt. Quid facerem? typis opus
erat, vt omnibus satisfacerem. Itaque ne
nudum darem, imò ne prorsus alienum,
vestem addidi, & ab ingenio meo ad-
didi. THAVMATA, inquam, Pietatis
titulo

titulo inscripta: an & excusata? Nescio. Ut mores hominum sunt, alij à Litteris, alij à viro Litteris occupato alienum dicent Pietatis argumentum. Sed quid? alieni ipsi non à Pietate tantùm, sed à Litteris. Has si non permittunt pias esse, magnâ ac præcipuâ laude spoliant: Pietatem si nolunt eruditam esse, clarissima Ecclesiæ Christianæ lumina extinguunt. Confer animi ingeniique censum: pulchram Litteris Pietatem, Pietatē Litteras inuenies. Iterùm, confer: dignas homine artes, elegantiasque dices, quæ aut surgunt ad Deum, aut ducunt. Quid aliud prisca Sapientiæ dogmata? quid Poësis fabularum ingenio picta? ostendere numen, cùm vestiuit, voluit: & cùm obstructa ad cælum esset via, per ambages, sed amœnas tamen, iuit. Prorsus vt pij essent homines, Litteræ
inuen-

inuentæ sunt; & mihi Litteræ, quia sic inuentæ. Hoc affectu si **PROTEVM** censeas, facilè & **THAVMATA** mea absolues. Humilia sunt, sed Pietate se effertunt; ludentia alibi, sed Pietate vilitatem effugiunt. Caue fluentis facundiæ mella exspectes, aut grauioris doctrinæ maiestatem: non tam scribere, quàm admirari, quæ viderent omnes, volui; maiori affectu, quàm stilo **PROTEVM** profèqui. Facundus est, qui **MARIAM** nominat; doctus, qui Dotes eius laudat. In tenui scriptione ingens encomium est: in pusillo opere æternum argumentum. Nemo templi vastitate, sed religione cultum diuinum æstimat: nec minùs ædiculam pia paupertas, quàm superba donaria fanum commendant. Virginem lauda; vbique magnitudo ac maiestas erit. non tectis aut laquearibus,

ribus, sed cælo, nec cælo, Hymni Parthenij clauduntur. Numerum aut frequentiam hominum muri & columnæ circumscribunt: pietas nullos limites, nullas angustias habet; penetrat, excedit, transcendit: maiorem templo, altiorem cælo Diuam agnoscit. Sit humile culmen, limen familiare, aræ exigua: si MARIÆ dicata, accedam, procumbam, & magnitudine me percelli confitebor. Eâdem omnino religione PROTEVM suum BAVHVSIVS scripsit: facilis ac propemodum tenuis fuit, vt maximus & admirandus esset. Etenim quid promptius, paucorum, iugumque carminis subeuntium vltro verborum nexu? sed nemo plura comprehendit. Quid simplicius? sed millies, bis & vicies, metro & sensu seruatis, versus variatur. Semel

B dicere

dicere BERNARDVS potuit,

TOT TIBI SVNT DOTES, VIRGO,

QVOT SIDERA CAELO:

sed millies & sæpiùs de MARIA debuit, vt encomium staret. Respice Virginem, quidquid Poëta dixit, quidquid transposuit, versus vnus est: Poëtam respice, quidquid de Virgine dixit, omnium libros & labores superat: totum versu vno cælum complexus est. Siquis Miracula negat, adsit; hîc inueniet. Sic Virgo laudatur, vt mira putes, quæ à Virgine fiunt. Sed si Antiquitati licuit PROTEO ludere, quem *Ἰαῦμα Ὀμηρικόν* dixere: quidni & Pietas ingeniosa sit? & vel fingat PROTEVM, vel etiam explicet? Siquid carpi potest, exemplum excusabit; Poëtam secutus sum: imò siquid potest, Pietas excusabit; huic obsecutus. An dicam? Virginem respexi;

imi-

imitari Virginem Poëta voluit. respexi
 PROTEVM; sed PROTEVM se scri-
 bendo Poëta fecit. Hæc summa est;
 quam vt venustiùs stringam, ad car-
 minis legem reuocabo.

Vates, quem genuit fecundo PROTEA versu,

VIRGINEVM genuit: THAVMATE dignus erat.

Virgo, quem genuit diuino PROTEA mixtu,

Aeternum genuit: THAVMATE maior erat.

Virgo fuit magno fecunda Puerpera Nato:

Nascitur è castâ Virgine-Matre Deus.

Fecundusque fuit MIRANDO carmine Vates:

PROTEA qui genuit, PROTEVS ipse fuit.

Satis ista. Nam suapte naturâ munitur
 Pietas, Pietate PROTEVS, PROTEO
 THAVMATA. Siquis etiam in Elegan-
 tiis recuset pius esse; saltem, si fieri possit,
 humanus sit, & volumen non vsque-
 adeò grande perlegat, priusquam iudi-
 cet; expendat, priusquam damnet. Hu-

manitas ad Virginem, ad Deum, ad Pietatem ducet; aut certè humanitas non erit.

Addo, quod te Lector tangit, & expeditum tot Versuum sensum faciat: In tantâ varietate, non *Sidera* tantùm, sed interdum quoque *Dotes Cælo* adhærere, diuersâ orationis structurâ, eâdem sententiâ. Vel enim tot Cælo, siue in Cælo *Dotes* esse Virginis, *PROTEVS* indicat; vel tot Virginis *Dotes* esse, quot Cælo, siue in Cælo *Sidera* sunt. Cùm igitur Cælestes leges *Dotes*, cogita à Virgine *Sidera* illustrari; cùm Cælestia *Sidera*, vltra hæc Virginem extolli.